

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički institut - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica
Tel: 081 206 713 Fax: 081 206 712 Mail: extension-pg@cg.yu

Protivgradne mreže u voćarstvu

Savremene tehnologije u proizvodnji voća bazirane su na redovnoj, stabilnoj i visokoj proizvodnji. Iz tog razloga štetan uticaj klimatskih faktora potrebno je svesti na najmanju moguću mjeru. Najizraženije štete, čiji je efekat dugoročan i čija sanacija zahtijeva dosta truda i sredstava su štete koje nastaju usled posledica grada. Osiguranjem zasada kod osiguravajućih društava, mogu se samo donekle sanirati posledice štetnog uticaja grada, ali se na ovaj način problem ne rješava.

Plodovi koji su pretrpjeli udar grada imaju manju cijenu i skoniji su lakšom propadanju, dolazi do oštećenja lisne mase, mehaničkih povreda na granama i mladarcima na kojima se formira rod za narednu godinu, veće je prisustvo bolesti i štetočina u oštećenom zasadu pa je potrebno dodatno intervenirati sa sredstvima za zaštitu bilja što svakako poskupljuje proizvodnju.

Današnja proizvodnja voća, da bi se upravo ovakve štete eliminisale, nezamisliva je bez postavljanja protivgradnih mreža.

Konstrukcija za protivgradne mreže sastoji se od stubova, koji mogu biti betonski (od prenapregnutog betona) ili drveni. Postavljaju se po čitavoj površini voćnjaka na rastojanju 8-10 metara u redu, odnosno između redova na rastojanju 3-4 metra, koliki je i međuredni razmak sadnje u voćnjaku. Konstrukciju za protivgradnu mrežu, poželjni je postaviti prije same sadnje sadnica, pa tako postavljeni stubovi se mogu iskoristiti i služiti i kao potpora voćkama. Stubove je moguće postaviti i u podignutom zasadu, ali je samo njihovo postavljanje otežano zbog teže manipulacije i oštećenja zasada koje može nastati njihovim postavljanjem.

Postavljeni stubovi se međusobno uvezuju sistemom sajli, držača i zatezača preko kojih se postavlja protivgradna mreža. Krajnji ili čeonni stubovi moraju se obavezno ankerisati kako bi se postigla željena stabilnost konstrukcije a samim tim i kvalitetno postavljanje mreže.

Tokom zimskih mjeseci, mreže se skupljaju i pričvršćuju za sajle koje se nalaze iznad svakog reda voćaka. U proljeće, vrši se širenje mreža koje se međusobno spajaju specijalnim kopčama. Mreže se spajaju na svakih nekoliko metara, tako da između spojenih mjesta ostaju prorezi, kroz koje grada propada u sredinu međurednog razmaka.

Mreže su napravljene od specijalnih plastičnih materijala. U praksi se najčešće susreću mreže crne boje, mada mogu biti sive ili bijele. Materijal od koga su napravljene protivgradne mreže je kvalitetan pa omogućava njihovo korišćenje praktično kao i vijek eksploatacije zasada.

Pored zaštite od grada, ovako postavljena mreža stvara i zasjenu u zasadu. Ona je višestruko značajna, tako da štiti samr voćke i plodove od štetnog uticaja visokih temperatura, jer je temperatura ispod mreže za 2-3° Celzijusa niža od temperature na otvorenom.

Takodje značajno se smanjuje pojava ožegotina od sunca na listovima i plodovima. Još bolji efekat je kada se pored protivgradne mreže postavi mreža za zasjenu na bočnim stranama zasada, pa se pored smanjenja šteta od ožegotina sprečava ulazak insekata i ptica koji mogu oštetiti plodove.

Grozdanić Rajko, dipl. inž. polj.